

BEHAVIORÁLNÍ MANAGEMENT

7. ČÁST: SKRYTÉ NÁKLADY

Ing. Omar Ameir, Ph.D.

7. Skryté náklady

7.1 Vymezení problematiky

7.2 Příznaky

7.3 Ignorace inflačních vlivů

7.4 Ignorace základního poměru

7.5 Sklon k přehlížení malého

7.6 Řešení

7.1 Vymezení problematiky

- Skryté náklady, neboli problémy s čísly.
- Důležitá stránka lidského myšlení → čísla dělají problémy.
- Existují bloky a rozpory mezi přirozeným způsobem lidského uvažování a matematikou.
- Důvody:
 - přirozené psychologické reakce na nejistotu nebo formulaci problému;
 - úzkost;
 - mylné výklady matematiky.

7.1 Vymezení problematiky

- Tři základní oblasti skrytých nákladů:
 - ignorace inflačních vlivů;
 - ignorace základního poměru;
 - sklon k přehlížení malého.

7.2 Typické příznaky

- problémy s pochopením vztahu mezi inflací a kupní silou;
- problémy s pochopením složeného úroku;
- sjednávání pojistek s nízkou spoluúčastí;
- investování do fondů, o jejichž minulých výsledcích hovoří média pozitivně;
- ignorace významu transakčních a administračních poplatků.

7.3 Ignorace inflačních vlivů

- Iluze peněz = psychologický fenomén způsobující sklon ignorovat inflaci.

- Nejasnost ohledně nominálních změn peněz a reálných změn peněz.

7.3 Ignorance inflačních vlivů

- Důvody:
 - problémy s aritmetikou;
 - v posledních dekádách spíše pouze inflace = samozřejmost inflace;
 - v posledních letech inflace pouze plíživá = nevýznamnost inflace z důvodu přehlížení malých čísel.

7.3 Ignorance inflačních vlivů

- Důsledky iluze peněz:
 - podcenění množství peněz pro budoucí potřeby, neboli vyšší dopady inflačních vlivů na konzervativní investiční strategie →
ironie konzervativní investiční strategie (bezpečí státních cenných papírů versus riziko vyšších dopadů inflačních vlivů);

7.3 Ignorance inflačních vlivů

- Důsledky iluze peněz:
 - přeceňování investic do nemovitostí;
 - iluze peněz na akciových trzích.

7.4 Ignorance základního poměru

- Sklon přehlízet nebo nedostatečně zohledňovat celkovou pravděpodobnost.

7.4 Ignorace základního poměru

- Důvody:
 - chybné opírání se pouze o zapamatovatelné události (spotřebitel si snadněji pamatuje výjimky než pravidla);
 - opírání se pouze o neprůkazné informace;
 - přehnaná sebedůvěra;
 - podléhání slabostem.

7.4 Ignorace základního poměru

- Příklady:
 - sjednávání pojistek, které ze základního poměru nejsou nezbytné;
 - změna investiční strategie po krachu určitého fondu na burze;
 - vstup na statisticky prodělečné obchodování;
 - loterie, gemblérství.

7.4 Ignorance základního poměru

- S problematikou ignorance základního poměru souvisí otázka spoluúčasti při pojištění.
- Co je ekonomicky výhodnější?
 - vyšší spoluúčast a nižší pojistné?
 - nižší spoluúčast a vyšší pojistné?

7.4 Ignorance základního poměru

- Statistika říká:
 - p-st, že dojde k hlášení pojistné události (za 1 rok) = 10 %;
 - vyšší spoluúčast = snížení plateb pojistného o cca 25 %;
-
- ekonomicky efektivnější je vyšší spoluúčast a nižší pojistné!
- Proč přesto většina spotřebitelů preferuje nižší spoluúčast?

7.4 Ignorance základního poměru

- Protože reálná p-st, že dojde k pojistné události, je mnohem nižší, než je spotřebitelský odhad této p-sti.
- Důvodem jsou některé výše uvedené aspekty:
 - zapamatovatelné události (den s nehodou si pamatujeme mnohem více než spoustu dní bez nehod);
 - neprůkazné informace;
 - podléhání slabostem.

7.4 Ignorace základního poměru

Co s ušetřenými financemi za nižší pojistné?

Vhodná investice = ještě vyšší přínos z vyšší spoluúčasti.

7.5 Sklon k přehlížení malého

- Síla pravidelných malých částek.
- Dopad v podobě špatného odhadu budoucích výnosů způsobený nejen podceněním vlivu složených úroků, ale především přiřkládáním velké váhy velkým číslům a malé váhy číslům malým.

7.5 Sklon k přehlížení malého

- Úzká souvislost s duševním účetnictvím.
- Příklady:
 - nepřikládání váhy pravidelným malým poplatkům za vedení účtu;
 - neuvědomování si vlivu inflace.

7.5 Sklon k přehlížení malého

- S problematikou sklonu k přehlížení malého souvisí otázka nákladovosti otevřených podílových fondů (náklady správce fondu, výdaje na analýzy trhu apod.).
- Velmi malé číslo = spoustu investorů k této nákladovosti nepřihlíží.
- Z dlouhodobého hlediska se však z těchto malých částek stává částka velká.

7.6 Řešení

- Spotřebitel musí brát v potaz reálné a ne nominální hodnoty a ukazatele.
- Spotřebitel nesmí dát na krátkodobý úspěch – dlouhodobý úspěch má vždy větší váhu.
- Čím dříve začne spotřebitel investovat nebo spořit, tím lépe.
- Spotřebitel by měl, pokud nejsou okolnosti zrovna výjimečné, respektovat základní poměr (celkovou a všeobecnou p-st).

Děkuji za pozornost